

19 Ekim 2024

İstanbul Arel Üniversitesi Cevizlibağ Kampüsü

50'nci Yılında Mutlu Barış Harekâtı Sempozyumu

Açılış Konuşması - (E) Orgeneral Ergin SAYGUN

Değerli konuklar,

Hepinizi saygı ile selamlarım. Bu önemli konu hakkında konuşma fırsatı verildiği için, teşekkürlerimi sunarım.

Programa baktığımızda, Kıbrıs meselesinin hemen her veçhesinin ele alınacağı anlaşılmaktadır. Ben diğer konuşmacıların konularına müdahale etmeden, önemli olduğunu düşündüğün bir kaç konuya değineceğim.

1959-60 anlaşmaları ile kurulan "Kıbrıs Cumhuriyeti", Enosis'in önünü tıkadığı için Rumlar tarafından benimsenmemiş, hükümleri uygulanmamıştır. Bu yönetim, Ada'daki Türk toplumunun eşit hak ve özgürlüklere sahip, siyasi ve etnik bir entite (varlık) olduğunu reddeden, Türk toplumunu azınlık olarak görmekte ısrar eden bir siyasi yapıdır. "Kıbrıs Cumhuriyeti", bu nedenle 1959-60 antlaşmaları ile kurulmuş olan devlet değildir.

1972 yılında İmzalanmış olan Helsinki Nihai Belgesine, Türkiye, "Kıbrıs'taki yönetimin, adanın tamamını temsil etmediği mealinde bir şerh koymuştur.

Bugüne kadarki olaylar göstermiştir ki, iki toplumun bir arada yaşamaları mümkün değildir. Ada'da iki ayrı devlet olmak zorundadır. Filistin ve İsrail için iki ayrı devlet formülünde ısrar edenlerin, aynı formüle Kıbrıs'ta neden karşı çıktıklarını anlamak da mümkün değildir.

Kıbrıs ve AB ilginç bir konudur. Bir defa Kıbrıs Cumhuriyeti'nin, herhangi bir devlet ile hiçbir şekilde siyasi veya ekonomik bir bütünleşmeye giremeyeceği kurucu antlaşmaların bir hükmüdür. GKRY'nin AB üyeliği ise, üye ülkeler ile ekonomik ve siyasi bağımlılık ve neticesinde entegrasyon demektir. Kıbrıs bir bütünken bile, "Türkiye ve Yunanistan'ın üye olmadığı bir kuruluşa üye olamaz" kuralı, gene kurucu antlaşmalarla tescil edilmiştir.

GKRY'nin AB üyeliği de, bu nedenle, uluslararası hukuka aykırıdır. AB, Yunanistan'ın "Kıbrıs üye olmaz ise diğer bütün adayları veto ederim" şantajına boyun eğmiş ve "Kıbrıs'ı" üye yapmıştır. AB'ye üye olmak için Avrupalı olmak gerekir. Kıbrıs'ın coğrafi olarak Avrupa ile ilgisi de ayrıca tartışılabilir

"Kıbrıs birleşsin, KKTC'de AB üyesi olur" diyenler var. Annan Planı referandumu öncesi, GKRY Cumhurbaşkanı Papadopoulos, "Hayır" kampanyası yürütmüş, bu durum üzerine AB genişlemeden sorumlu Komiseri Verheugen "Kıbrıs tarafından aldatıldığını" açıklamış, AB'nin tepkilerine ve bazı üyelerin eleştirilerine rağmen, Kıbrıs gene de AB üyesi yapılmıştır.

Annan planına "Hayır" diyen Türk tarafı olsa idi, uluslararası camia tarafından "Kıbrıs'ta barış fırsatını sabote etmek ile" sonsuza dek suçlanacağını tahmin etmek bir kehanet olmayacaktır.

BM Eski Genel Sekreteri Kofi Annan'a göre; Kıbrıs'ın AB üyeliği çözümü zorlaştırmıştır. AB konusunu bırakıp bir başka satır başına geçelim.

Makarios'tan malum Yunan cuntası rahatsızdır. Bunun sebeplerinden biri, Atina'dan bağımsız hareket etmesi, Bağlantısızlar bloğunda ön plana çıkma teşebbüsleri, hatta Kıbrıs sorununu bu platforma taşıyarak bu konuda taraftar kazanma çabalarına başvurusu ve esas olarak da Enosis'in zamanlaması konusunda farklı bir tutum içinde olması idi. Birazdan bu konu hakkında bazı belgeler takdim edeceğim.

ABD Kıbrıs'taki bu mücadeleden baştan beri haberdardır, hatta içindedir. Rusya'dan yardım isteme tehditleri, ABD için, Makarios'un gitmesini tercih edilen bir seçenek haline gelmiştir.

1974 yılı Temmuz ayında, Ada'daki durumun vahim boyutlara tırmanması ve Makarios aleyhine darbe yapıp, yönetimin başına da terörist Nikos Sampson'un getirilmesi üzerine, Türkiye için Garanti Antlaşmasını uygulamaktan başka çare kalmamış, bu Antlaşmanın hükümlerine uygun olarak, Başbakan Ecevit diğer garantör ülkelerden biri olan İngiltere'ye giderek, anlaşma hükümlerinin uygulanmasını ve Kıbrıs'a beraberce müdahale edilmesini teklif etmiştir. Teklifin İngiltere tarafından kabul edilmemesi üzerine Türkiye Ada'ya yalnız başına müdahale etmiş ve 20 Temmuz 1974 Barış Harekâtı yapılmıştır.

Bu harekâta kısaca bakalım;

1974 Kıbrıs Barış Harekâtı kapsamında, her birinin planlanması ve icrası fevkalade karmaşık, teferruatlı ve yüksek riskli olan amfibi, hava indirme, uçar birlik, özel kuvvetler ve kara harekâtı, aynı zaman diliminde ve ama ayrı ayrı bölgelerde icra edilmiştir. Girne'ye yapılan amfibi harekât ile koordineli olarak Değirmenlik bölgesine hava indirme harekâtı, Pınarbaşı bölgesine uçar birlik/hava hücum harekâtı, Gönyeli bölgesinde Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı tarafından Yunan Alayı taarruzlarına karşı savunma harekâtı, Rum ve Yunan taarruzlarına karşı Magosa'nın savunulması, Ada'nın çeşitli yerlerinde mukavemet dâhil özel kuvvetler harekâtı sürdürülmüştür.

Bu, dünyada başka hiçbir ordu tarafından bugüne kadar yapılamamış bir harekâttir. Yapılabilmesi de beklenmemelidir. Türk Silahlı Kuvvetleri, o günün kısıtlı imkânları ile büyük bir başarı kazanmış ve tarihine bir şanlı sayfa daha eklemiştir.

Bu arada, harekâtın başarısına gölge düşürmekten başka hiçbir işe yaramayan "Kocatepe'yi kim batırdı" veya "Kıbrıs'a önce biz çıktık, hayır biz çıktık" gibi anlamsız beyanlar hatta televizyon tartışmaları olmaktadır. Bu konuşmalar fevkalade gereksiz ve rahatsız edici olmakla kalmayıp harekâtın başarısına gölge düşürmektedir.

Garanti Antlaşması'ndan bahsetmek gerekir. Garanti Antlaşması'ndan, hem Rum hem de Türk, bazıları duydukları rahatsızlığı zaman zaman dile getirmektedir. Unutulan; Rumların 1958 yılından itibaren defalarca Türklere soykırım uyguladığıdır. Bunların isimleri yansıda görülmektedir.

1958 yılında Sinde, Atlılar, Arnayl, Üç Şehitler, Goşşi; 1963 yılında Tahtakale, Ayvasil, Kanlı Noel, Kumsal; "Kanlı Noel" 21 Aralık 1963'te EOKA terör örgütü tarafından, Akritas Planı kapsamında, Kıbrıs Türklerine yönelik saldırının adıdır. Bu saldırılarda 364 Kıbrıs Türkü şehit

olmuş, 103 Türk köyü boşaltılmış, 30 bin Kıbrıs Türkü evini terk ederek göçebe duruma düşmüştür.

Katliamlar içinde Kanlı Noel'deki Kumsal Katliamından özellikle bahsetmek gerekir. KTKA tabibi Dr. Bnb. Nihat İlhan'ın eşi Mürüvvet Hanım, 6 aylık oğlu Hakan, 6 yaşındaki oğlu Murat ile 4 yaşındaki oğlu Kutsi, bugün "Barbarlık Müzesi" haline getirilmiş evlerinde sığındıkları banyo küvetinde, Rum ve Yunanlılar tarafından hunharca katledilmişlerdir.

Bariş Harekâtı'na rağmen Rum ve Yunan katliamları bitmemiş, Türkler, Alamyio, Limasol, Taşkent, Murat Ağa, Atlılar ve Sandallar köylerinde acımasızca katledilmişlerdir. Murat Ağa'da en küçüğü 16 günlük, en büyüğü 95 yaşında 126 Türk kurşuna dizilerek ve kesici aletlerle parçalanarak şehit edilmiştir. Türkler, Türk kimliklerinden dolayı katledilmişlerdir. Bu bir soykırımdır. Aynen, Srebrenitsa'da Boşnakların Sırlar, Hocalı'da Azerbaycanlıların Ermeniler, şimdilerde Filistinlilerin İsrail tarafından sırf kimliklerinden dolayı katledilmesi gibi.

Garanti Antlaşması ve Ada'daki TSK varlığı, bu nedenle gereklidir. Aslında TSK varlığının artırılması, özellikle de günümüzün siyasi-askeri ortamında, daha büyük bir ihtiyaç haline gelmiştir.

"Ada'daki denge bozulur"," Uluslararası kamuoyunda rahatsızlık yaratır gibi çekinceler geçersizdir. Fransızlara Güney Kıbrıs'ta Larnaka'daki Vangelos Florkis Deniz Üssü'ne veya Rum Milli Muhafız Ordusu'nun, Ulusal Muhafızları tarafından eğitilmesine veya ABD-GKRY arasında İkili Savunma İşbirliğine Dayalı Yol Haritası imzalanmasına veya ABD tarafından uygulanmakta olan ambargonun kaldırılmasına, Adaya ABD askerlerinin yığılmasına uluslararası toplumun gıkmamıştır.

"Şimdi AB var, çatışmalara mani olur" diyenler var. Balkanlar'daki katliamlar olurken de AB vardı. Hangi birine mani oldu? Srebrenitsa'yı Sırlara teslim eden AB üyesi Hollandalı Tabur Komutanı değil miydi?

Kıbrıs Türkü kendisine soykırım uygulamış olan Rum ve Yunanlıların insafına bir kere daha terk edilemez.

Bazı temel dokümanlar

Kıbrıs konusunda, çok fazla bilinmediği düşünülen ve tezlerimizin savunulmasında kullanılabileceği değerlendirilen bazı dokümanlar mevcuttur. Aslında haklılığımızı ispatlayan elbette ki daha pek çok doküman mevcuttur. Ancak burada çarpıcı olduklarını düşündüklerimiz sunulmaktadır.

- Makarios'un General Gizikis'e mektubu:

Yunanistan'ın kendisini devirmek için Ada'da başlattığı tedhiş hareketleri ve aleyhindeki faaliyetler nedeni ile Makarios, 2 Temmuz 1974 tarihinde, Yunanistan'daki Cuntanın başı General Gizikis'e bir mektup göndermiştir. Mektubun önemli yerleri aşağıdadır:

"Eylül 1971 tarihinde Ada'ya gelen Grivas, ilk günden beri EOKA-B terör örgütü ile çalışmakta ve kendisini Ada'daki Yunan subayları desteklemektedirler. Kıbrıs devleti ve şahsım aleyhinde çalışan Yunan Subaylarını Atina'ya ismen bildirdim. Kesin olarak biliyorum ki, EOKA-B örgütünün faaliyetleri Atina tarafından desteklenmekte ve yönetilmektedir. Aynı şekilde Rum Milli Muhafız Ordusu (RMMO) beni ve Bakanlar Kurulunu dinlememekte, Atinadan gelen talimata göre subay alımı yapmaktadırlar. RMMO'daki Yunanı subayları lütfen geri çekiniz.

Yunanistan'daki hükümetleri her zaman destekledim. Askeri yönetim bile olsa. Ancak şimdi Atina beni öldürmeyi planlamaktadır. Bu Kıbrıs'a felaket getirir."

- Makarios'un 19 Temmuz 1974'de BMGK'de yaptığı konuşma:

Makarios, 15 Temmuz 1974'de kendisine karşı başlatılan darbe üzerine, Trodos Dağları'nda bir manastıra sığınmış, buradan İngiliz üssüne götürülmüş, oradan da Malta üzerinden, Londra'ya ve bilahare ABD'ye gelerek, Barış Harekâtı'ndan bir gün önce, 19 Temmuz 1974 günü BMGK'de (Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi) bir konuşma yapmıştır. Makarios özet olarak şunları söylemektedir: Yunanistan askeri rejimi, Kıbrıs'ın bağımsızlığını acımasızca ihlal etmiştir. Kıbrıs'a Atina'dan olan tehdit Ankara'dan daha fazladır. Gelişmeler haklı olduğumu göstermiştir. Bunu Ada'daki Yunan Büyükelçisine de söyledim. Gizikis yazdığım mektuba darbe ile cevap verdi. Ada'daki Yunan kontenjan olayı darbeye fiilen katılmış ve Lefkoşe Havaalanı'nı ele geçirmiştir. Bunlar, Atina'dan aldıkları emirleri uygulamışlardır. Kıbrıs'ta Türklerle görüşmelerden sonuç alınamamıştır. Atina rejiminin ikiyüzlülüğü devam ettikçe nasıl sonuç alınabilirdi ki? Yunan cuntasının darbesi bir işgaldir ve sonuçlarından hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk halkı ıstırap çekmektedir.

- Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi 573 sayılı kararı (özet):

Kurul; Yunan askeri diktatörlüğüne bağlı subaylar tarafından Kıbrıs'ta gerçekleştirilen darbeyi kınar, Türk Hükümetinin 1960 Garanti Antlaşması'nın 4. Maddesi uyarınca müdahale hakkını kullanmasına neden olan diplomatik bir çözüme ulaşma girişiminin başarısızlığından üzüntü duyar (29 Temmuz 1974).

Avrupa Konseyi daha sonra yayınladığı bir başka bildiri ile ikinci harekâtın gereksiz olduğunu savunmuştur. Ancak siyasi olan bu bildirden çok harekâtın uluslararası kurallara uygun olduğunu tasdik eden ilk bildiridir.

- Yunanistan Temyiz Mahkemesi kararı:

1974 Barış Harekâtı'nda Rumlar, Niki Operasyonu adı ile kapsamında Girit'ten Ada'ya takviye için gönderilen Komando Alayını taşıyan Noratlas Yunan uçaklarını Türk uçakları zannedip vurmuşlar, 3 uçağı düşürmüşlerdir. Bu uçaklarda ölen 32 Yunan askerini de uçaklarla beraber gömmüşler, üzerine bir de anıt dikip, öldürdükleri Yunan komandolarını, BM'ye verdikleri kayıplar listesine ekleyerek, Türklerin öldürdüğünü ileri sürmüşlerdir. Bu operasyonda ölen bir askerin ailesinin tazminat talebi hakkında Atina Mahkemesi, 1978 yılında "Davacı davasında haklıdır. Hazineden tazminat alması gerekir" yolunda bir karar vermiş, yaşananların sorumlusunun Kıbrıs'taki darbeyi icra eden Yunan Kontenjan Alayı, RMMO ve EOKA-B mensupları, takviye için gelen Yunan uçaklarını Güney Kıbrıs yetkililerine bildirmeyen Girit'teki Souda üssü personeli ile Yunan makamlarının olduğuna karar vermiştir.

Bilahare başlatılan temyiz süreci sonunda, Yunan Temyiz Mahkemesi 21.03.1979 tarih ve 2658/79 sayılı kararı ile Davacının iddialarının gerçek olduğu ifade edilerek, "Yunanistan, Türkiye ve İngiltere'nin 'Garantör devletler olarak, Kıbrıs'ın herhangi bir devlet ile birleşmesini ya da bölünmesini önlemek için, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin güvenliğini garanti altına alıp koruyacaklarına dair taahhütte buldukları hatırlatılmıştır". Bu kararın, Yunanistan yargısı tarafından verilmiş olması Türkiye lehine önemli bir gerekçe sağlamıştır. Ama pek kullanıldığını söylemek mümkün değildir.

Gene BM tarafından görevlendirilmiş olan bir heyetin hazırlamış olduğu ve Kıbrıs Türklerinin uğradığı zararları, fotoğrafları ile tespit etmiş olan, 4 cilt tutarındaki Ortega Raporu mevcuttur.

Başka belgeler de var. Mesela NATO'nun Siyasi makamları tarafından da onaylı, 2004 Akdeniz Diyalogu Tatbikat kitabında yer alan, Şehit Teğmen Nail Gönyeli Arama Kurtarma Tatbikatının, icra sahası olarak KKTC karasuları açıkça belirtilmektedir.

Dolayısıyla Türkiye'nin Kıbrıs konusundaki haklılığını açık ve net bir şekilde ortaya koyan dokümanların geniş bir şekilde bilinmesinin ve kullanılmasının tezlerimizin savunulmasına yardımcı olacağı açıktır.

SONUÇ

Kıbrıs'ta Türkiye'nin olmazsa olmazları, Türk toplumunun güvenliği ve siyasi eşitliği/bağımsızlığıdır. Önce İngilizler, ardından ve özellikle, Rum ve Yunanlıların bütün baskı ve eziyetlerine rağmen, Kıbrıs Türkü'nün dilini, dinini ve benliğini koruyabilmek için sonuna kadar fedakârca savaştığı, ezilen ve cefa çeken bütün toplumlara örnek olacak bir davranıştır.

Bugün, bazılarının bu dirençten vazgeçerek, AB imkânlarından yararlanabilmek gerekçesi ile Rum pasaportuna sığınmaları, hatta Rum Kesimi'ndeki seçimlere aday olarak katılmaları üzüntü ile izlenmektedir

İki toplumun bir arada yaşayamayacakları ortadadır. Rum ve Yunan tarafının Enosis düşüncesi değişmeden anlaşma mümkün değildir. Meselenin esasının herkese anlatılması hatta okullarımızda ders olarak okutulması lazım.

Kıbrıs Barış Harekâtı'na Rum yönetimi ve Yunanistan sebep olmuştur. Bunu Yunan yargısı da tescil etmiştir. Bu nedenle; esir düşenler, yakınlarını kaybedenler, aileleri, yaşamları ve düzenleri bozulanlar ve mağdur olan herkesin, GKRY ve Yunanistan'a tazminat davası açma hakkı vardır.